

○ คำสั่ง

คำสั่งที่ คร. ๖๙/๒๕๖๒

คำสั่งที่ คร. ๑๑๑/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

คณะกรรมการไทยแห่งชาติ

ผู้ฟ้องคดี

โดยนายพลภาขุน เศรษฐญาบดี ที่ ๑

เครือข่ายประชาชนปกป้องประเทศ

โดยพันโทหญิง กมลพรรณ ชิวพันธ์ศรี ที่ ๒

องค์การสหพันธ์พิทักษ์อธิปไตยแห่งชาติ

โดยนายเชิชม นันทารุจน์ ที่ ๓

พลเรือเอก ชัย สุวรรณภาพ ที่ ๔

นายสฤทธิ พงษ์นิล ที่ ๕

นางรัชณี พงษ์นิล ที่ ๖

นายบรรยงค์ อัมพรตระกูล ที่ ๗

นางสาวปภินการแก้ว เศรษฐญาบดี ที่ ๘

นายปองภพกร พลกุลกรณ์ ที่ ๙

นายวรากร มะลิตา ที่ ๑๐

นางจารุณี มะลิตา ที่ ๑๑

นายธนบดี แจ่มจันทร์ ที่ ๑๒

นายอานนท์ สามชูศรี ที่ ๑๓

นางสาวพรรณิภา จานทอง ที่ ๑๔

นางสาวธิดาภรณ์ ใจแก้ว ที่ ๑๕

/นางสาวพัชรียา...

นางสาวพัชรียา วงศ์เป็นพันธ์ ที่ ๑๖
 นายชำนาญ ศรีสะอาด ที่ ๑๗
 นายธานี ศรีสะอาด ที่ ๑๘
 นายปวัน ศรีสะอาด ที่ ๑๙
 นางสาวพัชรา ศรีสะอาด ที่ ๒๐
 นางโปร่ง ศรีสะอาด ที่ ๒๑
 นางนงนุช รัชนนท์เดชา ที่ ๒๒
 นายชำนาญ พรหมแดง ที่ ๒๓
 นายธนินท์ทัศน์ ภูแก้ว ที่ ๒๔
 นายกันต์ธีร์ อึ้งสถิตถาวร ที่ ๒๕
 นายชลัฐ จานทอง ที่ ๒๖
 นางสุลีพร จานทอง ที่ ๒๗
 นางพิศมัย เกษสำลี ที่ ๒๘
 นายธนัท ชูติประพาศที่ ที่ ๒๙
 นางรดีพร มิมะพันธ์ ที่ ๓๐
 นายสุคต แซ่โล้ว ที่ ๓๑
 นางอารี เปลี่ยนเพ็ง ที่ ๓๒
 นายธงธรรมฤทธิ์ สันต์ทัศน์ธาร ที่ ๓๓
 นางสาวประไพ วรากรณ์ ที่ ๓๔

ระหว่าง

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ
 โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๔๕/๒๕๖๒ หมายเลขแดงที่ ๒๙๙/๒๕๖๒ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา โดยมีพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ เป็นประธานปรากฏข้อเท็จจริงตามแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์) http://www.khaosod.co.th/election-2019/news_2257905 เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ต่อมา โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน หรือ ILaw (ไอลอร์) ได้เปิดเผยรายชื่อคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ประกอบด้วย พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พลเรือเอก ณะวณิช เทวกุล รองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พลตำรวจเอก อุดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและรองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี และนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและสมาชิกคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แต่ไม่มีการเผยแพร่คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว อันเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันใช้อำนาจตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญโดยมิชอบ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยการแต่งตั้งบุคคลที่ไม่มีความเป็นกลางและล้วนเป็นพรรคพวกของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นกรรมการสรรหา ซึ่งมีได้เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย อันขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๙๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่างๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จึงมีผลทำให้สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาของคณะกรรมการดังกล่าว ไม่ชอบและไม่เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งยังให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภากำหนดวิธีการคัดเลือกสรรหาสมาชิกวุฒิสภาได้เองโดยมิชอบ เพื่อให้เป็นไปตามแผนของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง อันเป็นการส่อเจตนาว่าคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาสรรหาเอาคนของตนมาเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อเลือกนายกรัฐมนตรี และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้แต่งตั้ง เข้าข่ายเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

/และละเมิดสิทธิ...

และละเมิดสิทธิของปวงชนชาวไทย เพื่อเปิดทางให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีในปัจจุบัน เข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในวาระต่อไป ซึ่งไม่เป็นธรรมต่อผู้อื่น พรรคการเมืองอื่น และไม่ชอบด้วยครรลองประชาธิปไตย นอกจากนี้ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองขัดต่อมาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๘ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์และนโยบายของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ประกาศต่อสาธารณชน ทั้งไม่มีการศึกษาวิเคราะห์และให้ประชาชนหรือผู้แทนภาคส่วนประชาชนเข้ามีส่วนร่วม จึงมิใช่เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ โดยคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภานี้ยังไม่เข้าสู่กระบวนการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาที่จะอยู่ในอำนาจของศาลฎีกา จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองแต่งตั้งผู้มีความเป็นกลางทางการเมืองเป็นคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ประกอบด้วย (๑) ผู้แทนองคมนตรี (๒) ผู้แทนมูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภค (๓) ผู้แทนสหภาพนายความ (๔) ผู้แทนสภาเกษตรกร (๕) ผู้แทนสภาหอการค้า (๖) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม (๗) ผู้แทนจากที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยฯ (๘) ผู้แทนของสมาพันธ์รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์แห่งประเทศไทย (สรส.) และ (๙) ตัวแทนของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบ โดยต้องไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง

๓. ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ขัดต่อมาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจทางปกครองออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบฟ้องว่า

/การที่ผู้ถูกฟ้องคดี...

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ เป็นประธาน ขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ มาตรา ๙๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ เนื่องจากแต่งตั้งบุคคลที่ไม่มีความเป็นกลาง ล้วนเป็นพรรคพวกของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ซึ่งมีได้เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย อันมีผลทำให้สมาชิกวุฒิสภา ที่มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าว ไม่ชอบ และไม่เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองแต่งตั้งบุคคลที่มีความเป็นกลาง ทางการเมืองเป็นคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา เห็นได้ว่า เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดี ทั้งสามสืบสืบฟ้องเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มิใช่เป็นการใช้อำนาจทางปกครอง ตามกฎหมาย หรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ศาลปกครองจึงไม่อาจรับ คำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาได้ตามมาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

สำหรับคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบที่ขอให้ศาลมีคำสั่งส่งเรื่องไปยังศาล รัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก วุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ขัดต่อมาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นั้น เห็นว่า การที่ศาลปกครองจะส่งบทกฎหมายใดให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ไม่ว่าศาล จะเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งนั้น จะต้องเป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น บังคับแก่คดีที่รับไว้พิจารณา แต่เมื่อคดีนี้ศาลปกครองไม่อาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี ทั้งสามสืบสืบไว้พิจารณา จึงไม่มีกรณีที่ต้องนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบ อ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับแก่คดีนี้ ศาลจึงไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบ

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดี ออกจากสารบบความ

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ความว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๙ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกฎหมายไม่ได้บัญญัติกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจดังกล่าวไม่ตรงตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว และมีใช้กรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยได้ การออกคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ศาลปกครองจะต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๒๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ และมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ อีกทั้งศาลปกครองชั้นต้นยังมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภามายังศาลภายใน ๒ วัน ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบมีคำขอ อันเป็นการขัดต่อข้อ ๕๔ ของระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นพยานหลักฐานสำคัญที่จะนำมาพิจารณาว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครองก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา นอกจากนี้ การใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นกระบวนการที่มีการวางแผนโดยมีเจตนาที่จะปกครองประเทศด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นพรรคพวกของตนเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับประโยชน์ทางการเมือง อันจะก่อให้เกิดภัยร้ายแรงต่อปวงชนชาวไทยและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นเรื่องที่ศาลปกครองสูงสุดจะต้องทำหน้าที่ป้องกันยับยั้งเร่งด่วน โดยพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ และมาตรา ๕

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคดีเข้าสู่กระบวนการของศาลปกครองโดยพลัน และขอให้เสนอความเห็นถึงประธานศาลปกครองสูงสุดให้พิจารณาคดีนี้โดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุด และให้พิจารณาพิพากษาคดีโดยเร่งด่วนที่สุด

/ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๒๖๙ บัญญัติว่า ในวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ โดยในการสรรหาและแต่งตั้ง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะหนึ่งซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่างๆ และมีความเป็นกลางทางการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบสองคน มีหน้าที่ดำเนินการสรรหาบุคคลซึ่งสมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้ (ก)... พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ บัญญัติว่า "หน่วยงานทางปกครอง" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง "เจ้าหน้าที่ของรัฐ" หมายความว่า (๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคลหรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง (๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ (๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๑) หรือ (๒) มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใด... (๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการ

/ละเอียดต่อหน้าที่...

ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร (๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง (๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาล เพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด (๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

จากบทบัญญัติดังกล่าว เห็นว่า ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง กระทำการ ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือกระทำการอื่นใด หรือละเว้นกระทำการ หรือเป็นกรณีอื่นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๖) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินกิจการทางปกครองหรือการจัดทำบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้บรรลุผล โดยเจ้าหน้าที่อาจใช้อำนาจทางปกครองที่มีแหล่งที่มาจกพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่มีผลใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ อันเป็นการกระทำในฐานะที่เป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ตามนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่หากเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ใช้อำนาจทางบริหารของรัฐโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญโดยตรง กระทำการหรือละเว้นการกระทำใดๆ ในความสัมพันธ์กับรัฐสภา หรือในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อันไม่ถือว่าเป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครอง เจ้าหน้าที่หรือองค์กรดังกล่าวก็หาได้กระทำในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ และคดีพิพาทที่เกิดขึ้น ก็ไม่อาจถือว่าเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคณะบุคคลที่มีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นหัวหน้าและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป

/ครั้งแรก...

ครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยังคงมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีจึงถือว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นคณะบุคคลและเป็นองค์กรซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสี่ฟ้องว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาไม่ถูกต้องตามที่มาตรา ๒๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ อันเป็นการฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ใช้อำนาจทางบริหารของรัฐโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญโดยตรง เพื่อดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเพื่อมาใช้อำนาจนิติบัญญัติของรัฐ มิใช่ฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองใช้อำนาจทางปกครองโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่มีผลใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ ออกกฎ คำสั่ง หรือกระทำการอื่นใด เพื่อให้การดำเนินกิจการทางปกครองหรือการจัดทำบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่บรรลุผล อันจะถือว่าเป็นการกระทำในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ คดีนี้จึงไม่ใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสี่ที่ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ศาลปกครองจะต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๒๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้นจึงไม่อาจรับฟังได้

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสี่อ้างว่า การที่ศาลปกครองชั้นต้นมิได้เรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาเพื่อนำมาพิจารณาว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครองหรือไม่ ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา อันเป็นการขัดต่อข้อ ๕๔ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น เห็นว่า ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง

/พ.ศ. ๒๕๕๓...

พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๕๔ กำหนดว่า เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่กรณีมีคำขอ ศาลมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้คู่กรณี หน่วยงานทางปกครอง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ ให้แก่ศาล กรณีจึงเห็นได้ว่า ข้อ ๕๔ แห่งระเบียบดังกล่าว เป็นเพียงข้อกำหนดที่ให้สิทธิแก่คู่กรณีที่จะยื่นคำขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกให้คู่กรณีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องจัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ ให้แก่ศาล แต่เป็นอำนาจและดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาว่ากรณีมีความจำเป็นต้องมีคำสั่งดังกล่าวตามคำขอของคู่กรณีหรือไม่ เมื่อคดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครอง และคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำความผิดมิใช่คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ซึ่งศาลต้องมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบไว้พิจารณาแล้ว จึงไม่มีเหตุหรือความจำเป็นต้องเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองส่งสำเนาคำสั่งดังกล่าวมาให้ศาลเพื่อประกอบการพิจารณา การที่ศาลปกครองชั้นต้นมิได้เรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าว จึงไม่เป็นการขัดต่อข้อ ๕๔ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบจึงไม่อาจรับฟังได้

สำหรับคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสืบที่ให้ศาลปกครองสูงสุดเสนอความเห็นถึงประธานศาลปกครองสูงสุดให้พิจารณาพิพากษาคดีนี้โดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดโดยเร่งด่วนที่สุด นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ หรือมีกฎหมายหรือระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้วินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ ดังนั้น การจะให้มีการวินิจฉัยคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดนั้น หากไม่มีกฎหมายหรือระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนดให้วินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ไว้โดยเฉพาะ ย่อมเป็นอำนาจและดุลพินิจของประธานศาลปกครองสูงสุดที่จะเป็นผู้วินิจฉัยว่ามีเหตุสมควรที่จะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของศาลหรือสิทธิของคู่กรณีที่จะเสนอความเห็นถึงประธานศาลปกครองสูงสุดเพื่อขอให้ดำเนินการดังกล่าวได้

/การที่ศาลปกครอง...

การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดี
ออกจากสารบบความ นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายฤทัย หงส์สิริ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายสมชัย วัฒนการุณ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

สมชัย วัฒนการุณ

นายวุฒิ มีช่วย
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายอำพน เจริญชีพินทร์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางศิริวรรณ จุลโพธิ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ศิริวรรณ จุลโพธิ์

